

ชื่อสารนิพนธ์นิพนธ์ : การศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ใน
พระพุทธรูปศาสนาเถรวาท

ผู้วิจัย : สุปรียา อธิวิธานนท์

ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิตินุญยาวกร), รศ.ดร.

วันเสร็จสมบูรณ์ : ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ คือ ๑) เพื่อศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์โดยศึกษาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ ๒) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ในพระพุทธรูปศาสนาเถรวาท ๓) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ในพระพุทธรูปศาสนาเถรวาท และพฤติกรรมการเรียนรู้ของสกินเนอร์

ผลการศึกษา วิจัย พบว่า แนวคิดเรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ในพระพุทธรูปศาสนาเถรวาทได้ยึดแนวการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา สามารถฝึกฝนตนเองจากเดิมเป็นปุถุชนจนถึงอริยะบุคคล ส่วนพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ตามแนวคิดของสกินเนอร์ เน้นการเรียนรู้โดยการสังเกตพฤติกรรมและปฏิบัติตาม เมื่อนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องพบว่า แนวคิดทางพระพุทธรูปศาสนาและสกินเนอร์ มีทั้งประเด็นที่เหมือนกันและแตกต่างกัน

ประเด็นที่เหมือนกัน คือ การเรียนรู้เกิดจากการปฏิสัมพันธ์เชื่อมต่อและมีอิทธิพลถึงกันอย่างเป็นระบบระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม โดยที่มนุษย์รับรู้โลกภายนอกผ่านประสาทสัมผัส การรับรู้แต่ละอย่างจะมีอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง มีปัจจัยภายนอกทั้งปรโตมิละและตัวแบบเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้ มีปัจจัยภายในทั้งโยนิโสมนสิการและพินิจ พิจารณา เป็นแหล่งประมวลผล เรียนรู้จากปัจจัยภายนอกเข้าสู่ปัจจัยภายในโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ตามหลักไตรสิกขา และสังเกตตัวแบบ ทำให้มีการพัฒนาฝึกฝนอบรมตนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งพฤติกรรม จิตใจ และ ปัญญา สามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาดตนเองและบุคคลในสังคมให้มีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ส่วนประเด็นที่แตกต่าง คือ สกินเนอร์เน้นการพัฒนาพฤติกรรม แต่พระพุทธรูปศาสนาเน้นการพัฒนาทั้งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา